

KRYTERIA OCENIANIA Z BIOLOGII DLA UCZNIÓW KLASY 6 W ROKU SZKOLNYM 2021/2022

Celem nauczania biologii w szkole podstawowej jest zainteresowanie światem, jego różnorodnością, wskazywanie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym, kształtowanie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych, ukazywanie współzależności człowieka i środowiska.

Realizacji tych celów służy ocena wiadomości i umiejętności ucznia. Ma ona za zadanie dostarczyć informacji o stopniu opanowania wiedzy i umiejętności uczniowi, jego rodzicom oraz nauczycielowi, ma wykrywać braki w wiedzy i umiejętnościach oraz pokazywać sposoby ich likwidacji. Ma również motywować ucznia do systematycznej pracy.

Przedmiotem oceny są: wiadomości, umiejętności przedmiotowe i ponad przedmiotowe, postawy i wartości kształtowane w procesie dydaktycznym.

Kontroli i ocenie podlegają prace pisemne, wypowiedzi ustne i prace praktyczne.

1. Pisemne:
 - odpowiedź na pytania
 - rozwiązywanie wskazanych zadań, wykonywanie ćwiczeń
 - testy
 - kartkówki
2. Ustne:
 - kilkudzaniowa wypowiedź
 - udział w dyskusji
 - prezentacja pracy własnej lub grupy
3. Praktyczne:
 - wytwory pracy np. album, praca plastyczna, referat, zadania i doświadczenia dla chętnych
 - zadania domowe
 - wykonywanie prostych doświadczeń
 - gromadzenie i segregacja materiałów
 - posługiwanie się prostym sprzętem doświadczalnym
 - współpraca w grupie.

Ocenie podlegają:

- **sprawdziany wiadomości** (sprawdziany są przeprowadzane po każdym lub kilku blokach tematycznych, zawsze są poprzedzone lekcją powtórzeniową, są zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem, termin pisania sprawdzianu jest ustalony przynajmniej z większością uczniów danej klasy; uczeń ma prawo do jednorazowej poprawy każdego sprawdzianu w terminie wskazanym przez nauczyciela. Poprawie nie podlegają kartkówki – ale uczeń może potem ustnie odpowiadać z danej partii materiału. Nauczyciel podaje

uczniom zakres materiału i umiejętności sprawdzanych na sprawdzianie. Nauczyciel sprawdza i podaje wyniki sprawdzianu do wiadomości uczniów w terminie do 14 dni od daty jego pisania);

- **odpowiedzi ustne** (mogą obejmować 3 ostatnie tematy lekcyjne)
- **kartkówki** (obejmują materiał z 3 ostatnich lekcji, mogą być zapowiadane lub nie zapowiadane)
- **praca na lekcji** (5 plusów – ocena bardzo dobra)
- **prace klasowe** (z tekstem przyrodniczym; karty pracy – np. przed sprawdzianem)
- **dotatkowe prace** np. referaty, zielniki, foldery, prezentacje itp.
- **zadania domowe** - za wykonane zadanie uczeń może otrzymać ocenę lub „+” (w zależności od stopnia trudności zadania lub sposobu jego wykonania).

Brak pracy domowej zostaje odnotowany przez nauczyciela za pomocą *bz*, *minusa*, uwagi z zachowania. Uczeń ma możliwość poprawy oceny po wykonaniu zadania w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

* **udział w konkursach przyrodniczych.**

W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnienia zaległego tematu lekcji.

Zeszyt ćwiczeń (uczniowie zobowiązani są do prowadzenia zeszytu ćwiczeń oraz zeszytu przedmiotowego. Każdy zeszyt sprawdzany jest pod względem kompletności notatek, ich poprawności merytorycznej, estetyki. Uczeń ma obowiązek uzupełniania notatek w zeszycie za czas swojej nieobecności. W uzasadnionych przypadkach nauczyciel może go zwolnić z tego obowiązku.)

Ocena śródroczna i roczna:

Ocenę śródroczną wystawia się na podstawie ocen cząstkowych uzyskanych przez ucznia w I półroczu. Ocena ta nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych. Ocenę roczną wystawia się na podstawie oceny śródrocznej i ocen cząstkowych z II półrocza.

Uczeń ma prawo zgłoszenia jednego braku zadania i jednego nieprzygotowania do lekcji (np. brak zeszytu, ćwiczeń, podręcznika) w każdym półroczu.

Uczeń otrzyma ocenę:

NIEDOSTATECZNĄ jeżeli:

- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności;
- nie opanował minimum programowego

DOPUSZCZAJĄCĄ jeżeli:

- zna podstawowe pojęcia biologiczne;
- posiada, przejawiający się w codziennym życiu, pozytywny stosunek do środowiska przyrodniczego;
- opanował materiał programowy w stopniu elementarnym

DOSTATECZNĄ jeżeli:

- opanował wiadomości i umiejętności w stopniu podstawowym,
- zna podstawowe pojęcia biologiczne;
- rozpoznaje i ocenia postawy wobec środowiska przyrodniczego;
- obserwuje procesy (bezpośrednio lub pośrednio) zachodzące w żywym organizmie oraz potrafi je opisać;
- pracuje niesystematycznie, niechętnie wykonuje powierzone zadania

DOBRA jeżeli:

- posiada niewielkie luki w wiadomościach i umiejętnościach rozwijanych na lekcjach,
- właściwie wykorzystuje przyrządy do obserwacji i pomiarów elementów biologii;
- korzysta z różnych źródeł informacji tj: telewizji, czasopism przyrodniczych lub popularnonaukowych itp.;
- dostrzega wpływ przyrody na życie i gospodarkę człowieka;
- proponuje działania na rzecz ochrony własnego zdrowia;
- ocenia relacje między działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym;
- dokonuje porównań zjawisk i elementów z zakresu nauk biologicznych, posługując się terminologią biologiczną;
- systematycznie i efektywnie pracuje na lekcjach, potrafi sformułować dłuższą wypowiedź.

BARDZO DOBRĄ jeżeli:

- opanował w pełni materiał programowy
- projektuje doświadczenia i prezentuje je;
- dostrzega i ocenia związki w przebiegu zjawisk przyrodniczych i działalności człowieka;
- przewiduje następstwa i skutki właściwego dbania o swoje zdrowie;
- systematycznie pracuje na lekcjach,
- sprawnie korzysta z dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji,
- wykorzystuje wiedzę z przedmiotów pokrewnych,
- wykonuje zadania dodatkowe
- *bierze udział w konkursach przyrodniczych,*
- formułuje dłuższe wypowiedzi zawierające własne sądy i opinie.

CELUJĄCĄ jeżeli :

- celująco opanował materiał programowy;
- wychodzi z samodzielnymi inicjatywami rozwiązania konkretnych problemów;
- odnosi sukcesy w konkursach, w których wymagana jest wiedza biologiczna
- samodzielnie sięga do różnych źródeł informacji,
- wykonuje bezbłędnie zadania dodatkowe
- prezentuje swoje umiejętności na forum klasy.

A. Arendarczyk

**Wymagania edukacyjne z biologii dla klasy 6 szkoły podstawowej w roku szkolnym 2021/22;
oparte na *Programie nauczania biologii – Puls życia* autorstwa Anny Zdziennickiej**

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Świat zwierząt	1. W królestwie zwierząt	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia wspólne cechy zwierząt wyjaśnia, czym różnią się zwierzęta kręgowce od bezkręgowych 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia poziomy organizacji ciała zwierząt podaje przykłady zwierząt kręgowych i bezkręgowych 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia <i>komórka, tkanka, narząd, układ narządów, organizm</i> na podstawie podręcznika przyporządkowuje podane zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje bezkręgowce i kręgowce charakteryzuje i porównuje pokrycie ciała bezkręgowców i kręgowców podaje przykłady szkieletów bezkręgowców 	<p><i>Uczeń:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> prezentuje stopniowo komplikującą się budowę ciała zwierząt na podstawie opisu przyporządkowuje zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej
	2. Tkanki: nabłonkowa, mięśniowa i nerwowa	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest tkanka wymienia podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze funkcje wskazanej tkanki zwierzęcej opisuje budowę wskazanej tkanki przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> określa miejsca występowania w organizmie omawianych tkanek samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy pomocy nauczyciela rysuje obrazy widziane pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych rozpoznaje na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych omawia budowę i sposób funkcjonowania tkanki mięśniowej samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji analizuje budowę tkanek zwierzęcych wykazuje związek istniejący między budową tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych wykonuje z dowolnego materiału model wybranej tkanki zwierzęcej
	3. Tkanka łączna	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje tkanki łącznej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje rozmieszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje zróżnicowanie w 	<ul style="list-style-type: none"> omawia właściwości i funkcje tkanki 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek istniejący między

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia składniki krwi przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem 	<p>omawianych tkanek w organizmie</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje składniki krwi przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem 	<p>budowie tkanki łącznej</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia funkcje składników krwi samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy niewielkiej pomocy nauczyciela rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki 	<p>kostnej, chrzęstnej i tłuszczowej</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rolę poszczególnych składników morfotycznych krwi samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki 	<p>budową elementów krwi a pełnionymi przez nie funkcjami</p> <ul style="list-style-type: none"> wykonuje mapę mentalną dotyczącą związku między budową poszczególnych tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje oraz opisuje elementy tkanki widziane pod mikroskopem
	4. Parzydełkowce – najprostsze zwierzęta tkankowe	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje miejsce występowania parzydełkowców rozpoznaje na ilustracji parzydełkowca wśród innych zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy budowy parzydełkowców wyjaśnia, na czym polega rola parzydełek 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje budowę oraz tryb życia polipa i meduzy rozpoznaje wybrane gatunki parzydełkowców 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wskazane czynności życiowe parzydełkowców ocenia znaczenie parzydełkowców w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek istniejący między budową parzydełkowców a środowiskiem ich życia przedstawia tabelę, w której porównuje polipa z meduzą wykonuje model parzydełkowca
	5. Płazińce – zwierzęta, które mają nitkowate ciało	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje miejsce występowania płazińców rozpoznaje na 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na ilustracji elementy budowy tasiemca wskazuje drogi 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przystosowanie tasiemca do pasożytniczego trybu 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wskazane czynności życiowe płazińców omawia sposoby 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje możliwości zakażenia się chorobami wywołanymi przez

		ilustracji tasiemca	inwazji tasiemca do organizmu <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na schemacie cyklu rozwojowego tasiemca żywiciela pośredniego 	życia <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje znaczenie płazińców omawia rolę żywiciela pośredniego i ostatecznego w cyklu rozwojowym tasiemca 	zapobiegania zarażeniu się tasiemcem	płazińce <ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie płazińców w przyrodzie i dla człowieka
II. Od parzydełkowców do pierścienic	6. Nicienie – zwierzęta, które mają nitkowate ciało	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środowisko życia nicieni rozpoznaje na ilustracji nicienie wśród innych zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje charakterystyczne cechy nicieni omawia budowę zewnętrzną nicieni wymienia choroby wywołane przez nicienie 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje drogi inwazji nicieni do organizmu wyjaśnia, na czym polega „choroba brudnych rąk” 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje objawy chorób wywołanych przez nicienie omawia znaczenie profilaktyki 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje możliwości zakażenia się chorobami wywołanymi przez nicienie przygotowuje prezentację multimedialną na temat chorób wywołanych przez nicienie charakteryzuje znaczenie nicieni w przyrodzie i dla człowieka
	7. Pierścienice – zwierzęta zbudowane z segmentów	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje pierścienice wśród innych zwierząt wskazuje środowisko życia pierścienic 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakterystyczne budowy zewnętrznej pierścienic wyjaśnia znaczenie szczecinek 	<ul style="list-style-type: none"> omawia środowisko i tryb życia nereidy oraz pijawki na żywym okazie dżdżownicy lub na ilustracji wskazuje siodło i wyjaśnia jego rolę 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przystosowania pijawki do pasożytniczego trybu życia charakteryzuje wskazane czynności życiowe pierścienic 	<ul style="list-style-type: none"> zakłada hodowlę dżdżownic, wskazując, jak zwierzęta te przyczyniają się do poprawy struktury gleby ocenia znaczenie pierścienic w przyrodzie i dla człowieka
	8. Cechy stawonogów	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje stawonogi wśród 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia miejsca bytowania 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje różnorodność miejsc 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wskazane czynności 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia różnorodność budowy

		<p>innych zwierząt</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia skorupiaki, owady i pajęczaki jako zwierzęta należące do stawonogów wymienia główne części ciała poszczególnych grup stawonogów 	<p>stawonogów</p> <ul style="list-style-type: none"> rozdziela wśród stawonogów skorupiaki, owady i pajęczaki 	<p>bytownia stawonogów</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia kryteria podziału stawonogów na skorupiaki, owady i pajęczaki opisuje funkcje odnóży stawonogów wyjaśnia, czym jest oskórek 	<p>życiowe stawonogów</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia cechy umożliwiające rozpoznanie skorupiaków, owadów i pajęczaków wymienia cechy adaptacyjne wskazanej grupy stawonogów wyjaśnia, czym jest oko złożone 	<p>ciała stawonogów oraz ich trybu życia, wykazując jednocześnie ich cechy wspólne</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje cechy adaptacyjne stawonogów, umożliwiające im opanowanie różnych środowisk
	9. Skorupiaki – stawonogi, które mają twarde pancerz	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne części ciała skorupiaków wskazuje środowiska występowania skorupiaków rozpoznaje skorupiaki wśród innych stawonogów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cztery grupy skorupiaków 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa poszczególne części ciała u raka stawowego 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek między budową skorupiaków a środowiskiem ich życia 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje znaczenie skorupiaków w przyrodzie i dla człowieka
	10. Owady – stawonogi zdolne do lotu	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy budowy zewnętrznej owadów wylicza środowiska życia owadów rozpoznaje owady wśród innych stawonogów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje charakterystyczne cechy budowy wybranych gatunków owadów na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> na kilku przykładach omawia różnice w budowie owadów oraz ich przystosowania do życia w różnych środowiskach na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek istniejący między budową odnóży owadów a środowiskiem ich życia na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje budowę narządów gębowych owadów i wykazuje jej związek z pobieranym pokarmem
	11. Pajęczaki – stawonogi, które	<ul style="list-style-type: none"> wymienia środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje charakterystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie cech budowy zewnętrznej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia sposoby odżywiania się 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie pajęczaków w

III. Stawonogi i mięczaki	mają cztery pary odnóży	występowania pajęczaków <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje pajęczaki wśród innych stawonogów 	cechy budowy zewnętrznej pajęczaków <ul style="list-style-type: none"> omawia sposób odżywiania się pajęczaków 	pajęczaków przyporządkowuje konkretne okazy do odpowiednich gatunków <ul style="list-style-type: none"> na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe pajęczaków 	pajęczaków na przykładzie wybranych przedstawicieli <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje odnóża pajęczaków 	przyrodzie i dla człowieka <ul style="list-style-type: none"> analizuje elementy budowy zewnętrznej pajęczaków i wykazuje ich przystosowania do środowiska życia
	12. Mięczaki – zwierzęta, które mają muszlę	<ul style="list-style-type: none"> wymienia miejsca występowania mięczaków wskazuje na ilustracji elementy budowy ślimaka 	<ul style="list-style-type: none"> omawia budowę zewnętrzną mięczaków wskazuje na ilustracjach elementy budowy mięczaków 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe mięczaków 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje różnice w budowie ślimaków, małży i głowonogów omawia znaczenie mięczaków w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracji gatunki ślimaków konstruuje tabelę, w której porównuje trzy grupy mięczaków
	13. Ryby – kręgowce środowisk wodnych	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wodę jako środowisko życia ryb rozpoznaje ryby wśród innych zwierząt kręgowych 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ryb nazywa i wskazuje położenie płetw opisuje proces wymiany gazowej u ryb 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe ryb przyporządkowuje wskazany organizm do ryb na podstawie znajomości ich cech charakterystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega zmiennocieplność ryb omawia sposób rozmnażania ryb, wyjaśniając, czym jest tarło 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przystosowania ryb w budowie zewnętrznej i czynnościach życiowych do życia w wodzie
	14. Przegląd i znaczenie ryb	<ul style="list-style-type: none"> określa kształty ciała ryb w zależności od różnych miejsc ich występowania 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zdobywania pokarmu przez ryby wyjaśnia, czym jest łańcuch pokarmowy i plankton 	<ul style="list-style-type: none"> kilkoma przykładami ilustruje strategie zdobywania pokarmu przez ryby 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek istniejący między budową ryb a miejscem ich bytowania

IV. Kręgowce zmiennocieplne	15. Płazy – kręgowce środowisk wodno-łądowych	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środowisko życia płazów wymienia części ciała płazów 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną płaza wymienia stadia rozwojowe żaby 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przystosowania płazów do życia w wodzie i na lądzie omawia wybrane czynności życiowe płazów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cykl rozwojowy żaby i wykazuje jego związek z życiem w wodzie i na lądzie rozpoznaje przedstawicieli płazów wśród innych zwierząt, wskazując na ich charakterystyczne cechy 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób przebiega wymiana gazowa u płazów, wykazując związek z ich życiem w dwóch środowiskach wykazuje związek istniejący między trybem życia płazów a ich zmiennocieplnością
	16. Przegląd i znaczenie płazów	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, bezogonowe i bezogonowe 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady płazów żyjących w Polsce wymienia główne zagrożenia dla płazów 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, bezogonowe i bezogonowe omawia główne zagrożenia dla płazów 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje płazy ogoniaste, bezogonowe i bezogonowe wskazuje sposoby ochrony płazów 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka wykonuje portfolio lub prezentację multimedialną na temat płazów żyjących w Polsce
	17. Gady – kręgowce, które opanowały ląd	<ul style="list-style-type: none"> wymienia środowiska życia gadów omawia budowę zewnętrzną gadów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związek istniejący między występowaniem gadów a ich zmiennocieplnością rozpoznaje gady wśród innych zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przystosowania gadów do życia na lądzie omawia tryb życia gadów 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rozmnażanie i rozwój gadów analizuje przebieg wymiany gazowej u gadów 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje pokrycie ciała gadów w kontekście ochrony przed utratą wody wykazuje związek między sposobem rozmnażania gadów a środowiskiem ich życia
	18. Przegląd i znaczenie gadów	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje na ilustracji jaszczurki, krokodyle, węże i żółwie 	<ul style="list-style-type: none"> określa środowiska życia gadów podaje przyczyny zmniejszania się populacji gadów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia sposoby zdobywania pokarmu przez gady wskazuje sposoby ochrony gadów 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje gady występujące w Polsce wyjaśnia przyczyny wymierania gadów i podaje sposoby zapobiegania zmniejszaniu się ich 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka wykonuje portfolio lub prezentację multimedialną na temat gadów żyjących

					populacji	w Polsce
V. Kręgowce stałocieplne	19. Ptaki – kręgowce zdolne do lotu	<ul style="list-style-type: none"> wymienia różnorodne siedliska występowania ptaków na żywym okazie lub na ilustracji wskazuje cechy budowy ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje piór wymienia elementy budowy jaja wskazuje ptaki jako zwierzęta stałocieplne rozpoznaje ptaki wśród innych zwierząt, wskazując ich charakterystyczne cechy 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przystosowania ptaków do lotu omawia budowę piór wyjaśnia proces rozmnażania i rozwój ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje budowę piór ptaków w związku z pełnioną przez nie funkcją wykazuje związek istniejący między wymianą gazową a umiejętnością latania ptaków wyjaśnia proces rozmnażania i rozwoju ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek istniejący między przebiegiem wymiany gazowej a przystosowaniem ptaków do lotu na ilustracji lub podczas obserwacji w terenie rozpoznaje gatunki ptaków zamieszkujących najbliższą okolicę
	20. Przegląd i znaczenie ptaków	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady ptaków żyjących w różnych środowiskach 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia pozytywne znaczenie ptaków w przyrodzie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie ptaków w przyrodzie i dla człowieka wskazuje zagrożenia dla ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek istniejący między wielkością i kształtem dziobów ptaków a rodzajem spożywanego przez nie pokarmu omawia sposoby ochrony ptaków 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje związek między stałocieplnością ptaków a środowiskiem i trybem ich życia korzysta z klucza do oznaczania popularnych gatunków ptaków
	21. Ssaki – kręgowce, które karmią młode mlekiem	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje środowiska występowania ssaków na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ssaków 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zróżnicowanie siedlisk zajmowanych przez ssaki określa ssaki jako zwierzęta stałocieplne wymienia wytwory skóry ssaków 	<ul style="list-style-type: none"> na ilustracji lub na żywym obiekcie wskazuje cechy charakterystyczne i wspólne dla ssaków wyjaśnia, że budowa skóry ssaków ma związek z utrzymywaniem przez nie stałocieplności omawia proces 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przystosowania ssaków do różnych środowisk życia charakteryzuje opiekę nad potomstwem u ssaków identyfikuje wytwory skóry ssaków 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje związek zachodzący między wymianą gazową ssaków a zróżnicowanymi środowiskami ich występowania i ich życiową aktywnością analizuje funkcje skóry w aspekcie różnorodności siedlisk

				rozmnażania i rozwój ssaków		zajmowanych przez ssaki
	22. Przegląd i znaczenie ssaków	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przystosowania ssaków do zróżnicowanych środowisk ich bytowania 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zależność między budową morfologiczną ssaków a zajmowanym przez nie siedliskiem nazywa wskazane zęby ssaków 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje zęby ssaków i wyjaśnia ich funkcje wyjaśnia znaczenie ssaków dla przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie ssaków dla człowieka wymienia zagrożenia dla ssaków 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje zagrożenia ssaków i wskazuje sposoby ich ochrony wykazuje przynależność człowieka do ssaków

*Kryteria oceniania dostosowane do możliwości ucznia – w oparciu o zalecenia zawarte w opinii PPPP:

- **wydłużenie czasu pracy dla ucznia** – zadania są skonstruowane w taki sposób, aby sprawdzić stopień opanowania podstawy programowej przez ucznia (np. mniejsza liczba zadań, przykładów; inny typ zadań – np. test z luką, rysunki i schematy); pomoc nauczyciela w celu weryfikacji zrozumienia przez ucznia poleceń w zadaniach;
- **zadania domowe** – ich ilość dostosowana jest do możliwości danego ucznia, zadania mają różny stopień trudności
- **forma sprawdzenia wiedzy i umiejętności ucznia** – forma pisemna lub ustna (wg zaleceń PPPP);
- **zaangażowanie na lekcji** – ocenie podlega zwłaszcza zaangażowanie ucznia podczas wykonywania zadań (sumienność, zaangażowanie) a nie tylko efekt końcowy.

Opracowanie
Agnieszka Arendarczyk